

2015 – SPRAWOZDANIE MERYTORYCZNE z projektu „Społeczeństwo na rzecz tolerancji”

Niniejsze sprawozdanie dotyczy okresu od 01.01.2015 r. do 31.12.2015 r.

W ramach projektu „Społeczeństwo na rzecz tolerancji” zrealizowano następujące działania:

1) INTERWENCJE PRAWNE:

Przygotowano i wysłano:

- **339 zgłoszeń dot. podejrzenia o przestępstwo z nienawiści** do prokuratury
- **45 zażaleń na decyzję prokuratury** o umorzeniu lub odmowie wszczęcia dochodzenia
- **8 zgłoszeń na policję** w sprawie nienawistnych graffiti w Krakowie i Warszawie
- ok. **47 zgłoszeń wpisów internetowych do administratorów stron** z prośbą o usunięcie obraźliwych wpisów
- udzielono ok. **15 interwencji telefonicznych** w sprawach rozpowszechniania antysemickich treści

Składano zeznania w charakterze świadka w **67 sprawach** - na podstawie zgłoszeń na portal zglosnienawisc.otwarta.org i opartych na nich zawiadomień wysłanych do Prokuratury, a dotyczących przypadków wzywania do nienawiści i przemocy wobec jednostek i grup z powodu ich przynależności narodowej i etnicznej lub wyznania oraz przypadków propagowania ustroju faszystowskiego (art. art. 256 i 257 kk).

Portal zglosnienawisc.otwarta.org:

Na dzień 18.01.2016 na portalu znajduje się:

- **320 incydentów w toku i 128 incydentów zamkniętych**

Od stycznia 2015 wpłynęło razem **1321 incydentów**, z czego odrzucono **873**

2) INTERWENCJE SPOŁECZNE:

Zwracanie uwagi opinii publicznej na przejawy nietolerancji czy agresji poprzez publiczne wyrażanie stanowiska OR, poprzez stosowanie:

- **listów otwartych (9)**

- do Podlaskiego Kuratora Oświaty, dot. anty-uchodźczych treści przekazywanych przez jednego z nauczycieli;
- do p. Premier, p. Prezydenta oraz Marszałków Sejmu i Senatu w sprawie przyłączenia się do ruchu obywatelskiego na rzecz obrony demokracji w Polsce;

- do Jarosława Kaczyńskiego – prezesa Prawa i Sprawiedliwości, dot. haseł antysemitycznych podczas manifestacji;
- dot. „spektaklu” spalenia kukły Żyda podczas zorganizowanego przez faszystujących nacjonalistów zgromadzenia na wrocławskim rynku;
- w sprawie neonazistowskich koncertów;
- w sprawie antysemitycznych wypowiedzi St. Michalkiewicza w czasie Nocy Kościołów na Dolnym Śląsku;
- do kurii w Poznaniu w związku z zorganizowaną przez Eucharystyczny Ruch Młodych grą miejską dla dzieci, którą oparto na poznańskiej legendzie o profanacji Hostii przez Żydów;
- do sędziów rodzinnych, kuratorów ds. rodzinnych i prokuratorów – osób mających bezpośredni kontakt z muzułmanami mieszkającymi w Polsce, w odpowiedzi na zgłoszenia incydentów świadczących o braku podstawowej wrażliwości międzykulturowej wśród prokuratorów;
- do Kurii Bydgoskiej ws. antysemitycznych wypowiedzi księdza Kneblewskiego.

Zwracanie uwagi opinii publicznej na przejawy nietolerancji czy agresji poprzez publiczne wyrażanie stanowiska OR, poprzez:

- **udzielanie wywiadów w radio (4)**: Polskie Radio 24, Radio dla Ciebie, TOK FM
- **udzielanie wywiadów dla prasy (4)**
- **udzielanie wypowiedzi w telewizji (TVP regionalna, TVN24)**
- **udzielanie porad telefonicznych (15)** i wsparcia poszkodowanym w sprawach związanych z przestępstwami z nienawiści
- **podpisywanie apelów otwartych (6)** innych organizacji i koalicji
- **uczestnictwo i promocja** kampanii „Wybieram bez hejtu – kampania przeciw nienawiści nie tylko przed wyborami”
- **udział w seminariach, wykładach i zajęciach** dot. mowy nienawiści i przestępstw z nienawiści

3) TWORZENIE BAZY WIEDZY

Od **01.2015** – uzupełniamy na bieżąco **bazę danych** o aktach nienawiści oraz o podjętych interwencjach na portalu www.zglosnienawisc.otwarta.org;

- **EKSPERTYZY PRAWNE I JĘZYKOWE**

Od **09.2015** – zlecieliśmy specjalistom opracowanie **ekspertyz** prawnych i językowych, w oparciu o incydenty zgłoszone poprzez portal www.zglosnienawisc.otwarta.org.

Od 01.2015 do 01.2016 **zostało zleconych i wykonanych 11 ekspertyz.**

Ekspertyzy prawne dotyczą m.in.:

- kumulatywnej kwalifikacji z art. 256 par. 1 k.k. (nawoływanie do nienawiści na tle przynależności wyznaniowej) i art. 257 k.k. (znieważenie z powodu przynależności wyznaniowej) w zw. z art. 11 § 2 k.k.;
- granic wolności słowa w przypadku wypowiedzi mających formę nawoływania do nienawiści na tle orientacji seksualnej;
- publicznego nawoływania do popełnienia przestępstwa (art. 255 k.k.);
- publicznego pochwalania lub publicznego nawoływania do popełniania zbrodni ludobójstwa (art. 126a k.k. w zw. z art. 118 k.k.);
- nawoływania do popełnienia przestępstwa masowego zamachu (art. 126a zw. z art. 118a k.k.).

• **OPRACOWANIE I WYDANIE PRZEWODNIKA DLA ORGANÓW ŚCIGANIA**

We wrześniu powstała koncepcja publikacji, **Przewodnika dla organów ścigania. Formy dyskryminacji i metody ich zwalczania**. Koordynatorka projektu zaprosiła do współpracy siedmiu ekspertów-praktyków działających w obszarze praw mniejszości i edukacji antidyskryminacyjnej.

Powstały następujące teksty:

1. *Reakcja Policji na przejawy mowy nienawiści w przestrzeni publicznej* (Gerard Bah);
2. *Jak działacz z szeryfem... Warsztaty wielokulturowe dla funkcjonariuszy policji – refleksje i praktyka* (Grzegorz Demel);
3. *Moda na hejt? Mowa nienawiści wobec Romów* (Joanna Talewicz-Kwiatkowska);
4. *Przestępstwa motywowane nienawiścią wobec muzułmanów* (Katarzyna Górak-Sosnowska);
5. *Przestępstwa motywowane uprzedzeniami wobec Żydów* (Małgorzata Waszczuk);
6. *Przestępstwa motywowane uprzedzeniami wobec czarnoskórych* (Joanna Synowiec);
7. *Przestępstwa z nienawiści na tle homofobii i/lub transfobii* (Marianna Szczygielska, Mirosława Makuchowska).

W listopadzie 2015 R. przekazaliśmy **720 egzemplarzy Przewodnika do siedziby Prokuratury Generalnej**, skąd zostały przekazane do jedenastu prokuratur apelacyjnych w całej Polsce i rozdzielone pomiędzy prokuratorów w Prokuraturze Generalnej (6 egzemplarzy zostało przekazanych do poszczególnych departamentów oraz 6 dla członków Zespołu Doradców ds. Ofiar Przestępstw).

Pozyskane w styczniu 2016 r. **uwagi zwrotne** dot. przydatności przewodnika i jego treści merytorycznej były pozytywne (wyniki z 7 prokuratur).

Ok. 220 przewodników wysłaliśmy też i przekazaliśmy Fundacjom (m.in. Fundacja Klamra, Fundacja Pozytywnych Zmian, Stowarzyszenie Homo Faber, Fundacja dla Wolności,

Stowarzyszenie Akceptacja Filia Zielona Góra, Kampania przeciw Homofobii, Muzeum Historii Żydów Polskich Polin, Lambda) i **osobom prywatnym**.

4) BUDOWANIE SIECI NA RZECZ TOLERANCJI

Od stycznia 2015 r. w ramach działań projektowych Otwarta Rzeczpospolita nawiązała współpracę (wspólne stosowanie apeli, udział w akcjach społecznych, wsparcie merytoryczne, wzajemne promowanie inicjatyw) z:

- ✓ grupą **Akcja Demokracja**;
- ✓ grupą **Oświęcim miasto pokoju**;
- ✓ grupą **Wybieraj bez hejtu!**;
- ✓ grupą **Chlebem i Solą**;
- ✓ **Stowarzyszeniem Vox Humana**;
- ✓ **Fundacją Świat bez Wandalizmów**;
- ✓ grupą **Pogromcy Bazgrołów z Krakowa**;
- ✓ **Fundacją L' ARCHE Wspólnota w Śledziejowicach**;
- ✓ **Ośrodkiem Monitorowania Zachowań Rasistowskich i Ksenofobicznych**;
- ✓ **Fundacją Lambda, Kampanią przeciw Homofobii**;
- ✓ **Stowarzyszeniem Interkulturalni z Krakowa**;
- ✓ **Fundacją Trans-Fuzja z Warszawy**;
- ✓ **Conseil Représentatif des Institutions Juives de France** (Rada Przedstawicieli Instytucji żydowskich we Francji).